

בכורות פרק ב הלוקח עובר פרתו דף יד

איסור בעלת מום בבמה גדולה נלמד מהפסוק **"כל מום לא יהיה בו"**, ישנם קרבנות בעלי מומים שהם קדושים ואסור להקריבם והם: בכור בעל מום נלמד מהפסוק **"כל מום רע לא תזבחנו"**, מעשר בהמה בעלת מום נלמד מהיקש לבכור מהמילה 'העברה', תמורה בעלת מום נלמד מהיקש תמורה לקרבן עצמו שכתוב **"והיה הוא ותמורתו יהיה קדש"**, וולד קרבן נלמד בהיקש לנדרים מהפסוק **"רק קדשיך אשר יהיו לך ונדרריך"** אשר יהיו לך' אלו וולדות.

אם המירו את קדושתה בבהמה אחרת לא נתפס בה קדושת תמורה שכתוב **"לא יחליפנו ולא ימיר אותו טוב ברע או רע בטוב"** ולכאורה 'טוב ברע' מיותר ללמד שרק בהמה שהוקדשה כשהיא תמימה וטובה תופסת את תמורתה אבל בהמה שהוקדשה כשהיא בעלת מום לא תופסת את תמורתה.

אם מתה פודים אותה ולא צריך העמדה בחיים לפני הערכה של הכהן ולאחר הפדייה מותר להאכיל את הנבלה לכלבים, הגמ' מסבירה שבדין 'העמדה והערכה' האם אפשר לפדות בהמה שמתה ואינה יכולה לעמוד נחלקו התנאים ר' שמעון סובר שקדשי בדק הבית או קדשי מזבח שהוקדשו כשהם בעלי מום אפשר לפדותם אבל קדשי מזבח שהוקדשו תמימים אינם נפדים, ר' יוחנן אמר בדעת חכמים שבין קדשי בדק הבית ובין קדשי מזבח צריכים העמדה והערכה חוץ מקדשי מזבח שהוקדשו בעלי מומים שנפדים לאחר מיתה, ריש לקיש אמר בדעת חכמים שרק בקדשי בדק הבית יש דין העמדה והערכה אבל קדשי מזבח נפדים, תנא דבי לוי אומר שכל בעלי החיים צריכים העמדה והערכה ולא כמו שכתוב במשנה.

המקדיש בהמה תמימה לקרבן ולאחר מכן נפל בה מום קבוע צריך לפדותה ולהביא מדמיה קרבן חדש, הבהמה שנפדתה לא יוצאת לגמרי לחולין ונקראת 'פסולי המוקדשין'.

המקדיש בהמה שיש בה מום קבוע לקרבן עובר על איסור שכתוב **"כל אשר בו מום לא תקריבו"** ואינה קדוש בקדושת הגוף אלא בקדושת דמים, ואם נפדתה דינה כחולין.

אם לאחר שנפדתה נולד לה בן זכר קדוש כבכור אבל אם נולד קודם שנפדתה אינו קדוש שכתוב 'ישראל' למעט קדוש בקדושת דמים, אם לאחר שנפדתה שחטה חייב לתת מתנות כהונה אבל קודם שנפדתה פטור שכתוב **"מאת העם"** למעט קדוש בקדושת דמים.

לאחר שנפדתה מותר לגזוז את צמרה ולעשות בה עבודה אבל קודם לכן אסור ור"א אומר שאפילו המקדיש בהמה לבדק הבית ולא למזבח גזרו חכמים שאסורה בגיזה ועבודה.

הוולדות שנולדו והחלב שחלבו לאחר הפדיון מותרים למרות שהתעברה קודם הפדיון, אבל אם נולד וולד קודם הפדיון אסור בהנאה ולמרות שהוולד תמים אפשר לפדותו כדין אמו שהיא בעלת מום שלא תהיה קדושת הוולד גדולה מקדושת האם.

קודם הפדיון השוחטה מחוץ לעזרה פטור מכרת של שחוטי חוץ משום שאינה ראויה להקרבה בתוך אוהל מועד, ר"א אמר שאם הקריבה כשהיא בעלת מום על במת יחיד בזמן שהותרו הבמות כלומר לאחר חורבן משכן שילה עד הקמת בית המקדש בירושלים עובר על איסור **"לא תזבח לה"** אלהיך שור ושה אשר יהיה בו מום" ופסוק זה מיותר לאיסור הקרבה בבמת יחיד,

בכורות פרק ב הלוקח עובר פרתו דף יד

כל הדינים שנאמרו בבהמה בעלת מום
שהוקדשה לא נאמרו בבכור שקדוש מרחם
שכתוב "פטר כל רחם" ולא נוהגים במעשר
בהמה שכתוב "לא יבקר בין טוב לרע".